

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI
GEOGRAFIYA VA EKOLOGIYA
FAKULTETI

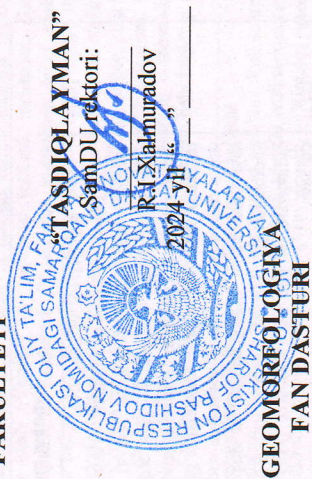

Ro'yxatga olindi:

№ BD-60721500

60721500-1.15

2024 yil "10" 12

Bilim sohasi:	700 000 –Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohasi:	720000 – Ishlab chiqarish va ishlov berish sohalari
Ta'lim yo'nalishi:	60721500-Geodeziya va geoinformatika

Samarqand-2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
GEOM1404	2025-2026	4	4
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	7	
Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
1.			
Geomorfologiya	52	68	120

Fanning maqsadi (FM)	
I. FANNING MAZMUNI	
Fanni o'qitishdan maqsad – Fanni o'qitishdan maqsad - o'quv jarayonida geologiya sohasida kelajakda ishlaydigan yuqori malakali mutaxassislarni shakllantirish uchun ahamiyatli bo'lgan «Geomorfologiya asoslari» fani sohalari bilan tanishtirishdan, olingan nazariy va amaliy bilimlarni mustaxkamlashdan va ularni amaliyotda ko'llashni o'rganishdan iboratdir. Bularidan tashqari talabalar geologiya va geomorfologiya sohalarida zamonaviy ilmiy dunyoqarashni shakllantirishni, meliorativ tadbirlarni va gidrotexnik inshootlarning loyhasini tuzish, ularni ko'rish va ekspluatatsiya qilish ishlarida bajariladigan geologik, geomorfologik hamda boshqa usullarning texnikasi bilan tanishtirishni, tadqiqot va qidiruvdan olingan ma'lumotlarni ijodiy qo'llashni o'rganishni o'z oldiga maqsad qilib qo'yadi.	
Fanning vazifasi – Yerning shakli, kattaligi, tuzilishi, tarkibi, harakati, rivojlanish bosqichlari, geologik jarayonlar haqidagi ma'lumotlar va ularni Yerning rel'efining hosil bo'lishidagi o'rni, Yerning rel'efi, rel'ef elementlari, shakllari va turlari, rel'ef turlarining yer yuzasida taqsimlanishi, o'ziga xosligi va ularni turli geografik tadqiqotlarni bajarishda hisobga olish, litosfera va unda sodir bo'ladigan endogen geologik jarayonlar, ularni rel'ef hosil qilishdagi ahamiyatini o'rgatish. Shuningdek, atmosfera, gidrosfera va ularning ta'sirida rivojlanadigan ekzogen geologik jarayonlar, ekzogen geologik jarayonlarning, yer yuzasida turli xil rel'ef shakllari, turlari va yotqiziqlar hosil qiluvchi faoliyatlari, rivojlanish qonuniyatlari, yer yuzida tarqalishi va ularni geodezik, geologik ishlarni bajarishda hisobga olish, geologik, geomorfologik qidiruv va tadqiqot ishlarning turlari, mazmuni va hajmini tahlil etish kabilarini o'rgatishdan iborat.	

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)	
III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari, fanning tekshirish oby'ekti va boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Fanning shakllanish tarixi	
“Geomorfologiya” yunoncha so'z bo'lib, “geo” – yer, “morfo” – shakl, qiyoba degan m'nolarni anglatadi. Geomorfologiya Yerni rel'efi to'g'risidagi fan. Maqsadi: shu fanning nazariy metodologik va amaliy asoslarini talabarga o'rgatish.	
Rel'ef – geomorfologiyaning tekshirish ob'ekti. Rel'ef geografik landshaftning yetakchi komponenti tariqasida. Har bir rel'ef hosil qiluvchi jarayonlar faqat o'ziga xos bo'lgan rel'ef shakllari vak komplekslarini bunyod etish. Rel'efning xilma-xilligi va u bilan bog'liq tabiiy manzaraning rang-barangligi shundan ekanligi.	
Chet el va vatandosh olimlarning geomorfologiya fanining shakllanishidagi xissalari. Rel'ef taraqqiyoti va shakllanishi to'g'risidagi Beruniy, Ibn Sino, M.V.Lomonosov, M.Davis, V.Penk, L.King, V.M.Moscheryakov, I.S.Shukin, Yu.A.Skvortsov, N.P.Vasilakovsky, N.A.Kogay, Yu.A.Poslavskaya, M.M.Mammatkulov, A.Abdjabbarov va boshqalarning g'oyalari hamda ilmiy merosi.	

M2	Rel'ef, rel'ef shakli, rel'ef tili, genezimi, yoshi kabi atamalar mazmuni. Rel'efning morfologiyasi va morfotipiyasi. Gipsografik egi chiziq tahlili. Rel'ef endogen va ekzogen kuchlarning xosligi. Rel'ef yoshini aniqlash usullari. Rel'ef hosil qiluvchi omillar. Endogen va ekzogen kuchlar. Tog' jinsi va rel'ef Rel'ef va geologik strukturalar. Rel'ef va iqlim. Turkiston, jumladan O'zbekiston hududida zonal va azonal hosil qiluvchi omillar.
M3	Endogen jarayonlar va rel'ef Burmali tektonik harakatlar va rel'ef. Uzilmali va tebrannali (epeyrogenik) harakatlar va ularning rel'efda namoyon bo'lishi. Qadimgi, yangi va hozirgi zamon tektonik harakatlarining rel'efga ta'siri va unda aks etishi. Vertikal va gorizont tektonik harakatlar. Geotektura, morfotektura va morfokulaptura tushunchalari. O'zbekiston xududidagi rel'ef shakllarining geologik strukturalar bilan bog'liqligi. Yer po'stining tuzilishi, okean va oraliq tiplari. Platforma, geosinklinal, qalqon, plita (palaxsa) tushunchalari va ularning Yer shari rel'efida aks etishi. Yerning tuzilishi, okean va oraliq tiplari. Platforma, geosinklinal, qalqon, plita (palaxsa) tushunchalari va ularning Yer shari rel'efida aks etishi. Litosferaning yirik palaxsali, litosfera palaxsali tektonikasi g'oyasi. Materik va okean tubi rel'ef shakllarining o'xshashligi, farqi mintaqalanishning asosiy xususiyatlari. Materik va okeanlarning hosil bo'lishi haqidagi g'oyalar. Yaponiya olimlarning bashorati.
M4	Magmatizm, zilzila va rel'efning hosil bo'lishi Intruziv va effuziv magmatizm va u bilan bog'liq bo'lgan rel'ef shakllari. Vulkan tiplari va u bilan bog'liq bo'lgan rel'ef shakllari. Zilzila – endogen rel'ef hosil qiluvchi omil tariqasida. Vulkan va zilzilalar geografiyasi. Turkiston tabiiy o'lkasining O'rti dengiz – Ximoloy geosinklinal mintaqada joylashganligi. O'zbekiston hududini seysmik rayonlashtirish. Zilzilani bashorat qilish muammosi. Yer po'stining tuzilishi, okean va oraliq tiplari. Platforma, geosinklinal, qalqon, plita (palaxsa) tushunchalari va ularning Yer shari rel'efida aks etishi. Litosferaning yirik palaxsali, litosfera palaxsali tektonikasi g'oyasi. Materik va okean tubi rel'ef shakllarining o'xshashligi, farqi mintaqalanishning asosiy xususiyatlari. Materik va okeanlarning hosil bo'lishi haqidagi g'oyalar. Yaponiya olimlarning bashorati.
M5	Ekzogen jarayonlar va rel'ef. Nurash va rel'ef. Flyuvial jarayonlar va rel'ef Nurash, nurash tiplari tushunchasi. Tog' jinslarining nurashi va rel'ef shakllarining hosil bo'lishi. Nurash po'stlog'i, bronlashgan sathlar. Yonbag'ir. Yonbag'irdagi jarayonlar va yonbag'ir rel'efi. Yonbag'ir tasnifi. Yonbag'ir yoshi va rivojlanishi, morfologiyasi. Pediment, peneplen, tekislangan yuzalar. Flyuvial tushunchasi. Suv oqimi geologik ishining ayrim umumiy qonuniyatlari. Suv oqimining tirik kuchi. Gumd iqlimli o'lkalarda flyuvial rel'ef shakllari. Daryo vodiylarining paydo bo'lishi haqidagi g'oyalar. Vodiylarning morfologik va tektonik tiplari. Vodiylar asimetriyasi. Eroziya – akkumulyativ sikl g'oyasi. Eroziya, transpartirovka, akkumulyatsiya, eroziya bazisi. O'zan (vodiylarning muvozanat o'zani, Meandra, qayir, terrasa, vodi, havza, suvayir, ich chiziq, aliyuvial tekislik, aliyuvial – prolyuvial tekislik, delyuvial – prolyuvial tekislik tushunchalari, ularning morfologiyasi va geografik tarqalishi. Daryolarning o'g'irlanishi. Vodiylarning morfologik va tektonik tiplari. Vodiylar asimetriyasi. Eroziya – akkumulyativ sikl g'oyasi.
M6	Karst va karstli rel'ef shakllari Karst tushunchasi. Karst hodisasining hosil bo'lishidagi geologik va tabiiy geografik sharoitlar. Karst tiplari: ochiq va yopiq, ularning morfologiyasi, geografiyasi. Karstli o'lkalarda daryolar, qurilish ishlari, Turkiston tabiiy o'lkasidagi karstlarni ta'qiq etishda M.Abdjabbarov, O.Yu.Poslovskaya va M.M.Mamatkulovlarning hissalari.
M7	Glyatsial jarayonlar va Doimiy muzloq yerlar hududida rel'ef hosil bo'lishi Glyatsial, nival, xionosfera, qor chegarasi tushunchalari. Tog' va materik (qoplama)

	muzliklarning relyef hosil qilishdagi ahamiyati. Qadimgi va hozirgi muz bosish bosqichlari. Ularning markazlari va geografyasi. Muz xarakatlangan, akkumulyatsiya bo'lgan maydonlar relyefi. Muz oldi (periglatsial) xududlardagi relyef shakllari. Doimiy muzloq yerlar tushunchasi. Relyef hosil bo'lishining o'ziga xosligi. Relyef tiplari: gidrolakkoli, gidrobaloti, termokarst qo'llar, soliflyukatsiya, termoabraziya, termoeroziya tushunchalari va hosil bo'lish xususiyatlari. Doimiy muzloq yerlarda qurilish ishlarining murakkabligi
M8	Arid o'lkalar relyefi Arid tushunchasi. Shamolning relyef hosil qilishdagi ishtiroki. Tropik va o'rtacha kengliklarning cho'l va chalocho'larida eol jarayonlari va relyef shakllarining hosil bo'lish sharoitlari. Eol jarayonlarning turlari: deflyatsiya, korroziya, eol jinslarni tashish, akkumulyatsiya. Shamolning teziqli bilan eol jinslarning yirikligi va tashilish o'rtasidagi bog'liqlik. Eol relyef shakllari: botiqlar, eol qozoni, yordang, tuproqning shamol eroziyasi (deflyatsiya), eol inlar, barhan, dyuna, qumli g'aydalard va h.k. Cho'llarning turlari: qumli, gilli, toshloq, sho'r xok, sho'r xok-gilli, lesoli. Turkiston xududidagi eol jarayonlar. Orol dengizi suvidan ochilib qolgan yangi yerlar relyefi xususida. Arid o'lkalarda xo'jalik yuritishning o'ziga xos xususiyatlari.
M9	Dengiz qirg'og'ining morfologiyasi. Okean tubidagi ekzogen jarayonlar va relyef Qirg'oq, qirg'oq chizig'i, suv tagi qirg'oq yonbag'ri, tashilayotgan jinslarning "neytral nuqta"si, sohil, plyaj, klif, to'lqin, bench tushunchalari va ularning morfologiyasi. Qirg'oq mintaqachasi (zonasi)da asosiy relyef hosil qiluvchi omillar: qirg'oqdagi tog' jinslarining mustahkamligi, to'lqin va oqimlar kuchi suv qalqishi, tektonik harakatlar, shamollar. Qirg'oq tiplari, dengiz terrasalari. Sunami, suv toshqinlari, tayfunlar kabildarning qirg'oq relsefiga va xo'jalikka ta'siri. Okean suv yuzasi va tubi suv oqimlari. Gravitatsion oqimlar. Akkumulyatsiya jarayonlari. Relyef hosil bo'lishida biogen omillar. Akkumulyativ (cho'qindi jinslardan hosil bo'lgan) tog'lar. Okean tubi harakatdagi vulkanlarning mahsuloti. Nerit, batial, abissal va gipabissal mintaqalarda sodir bo'ladigan ekzogen jarayonlar va ulardagi relyef shakllari
M10	Tog'lar morfologiyasi Tog'lardagi endogen va ekzogen jarayonlar va ular bilan bog'liq bo'lgan relyef shakllari, tog'larning mutlaq balandliklarga ko'ra turlari. Tog'larning genetik tiplari va ularning geografyasi. Tog'lar ham abadiy e'rtas, yoshi, yemirilishi. Pediment, peneplen, tekislangan yuzalar, yassi tog'liklarning hosil bo'lish mexanizmi. Tog'larning geomorfologik, landshaft, iqlimiy mintaqalanishi.
M11	Tekisliklar morfologiyasi Tekisliklarning paydo bo'lishi va genetik tiplari. Tekislik o'lkalarining morfologiyasi va relyef hosil qiluvchi asosiy omillar. Ekzogen relyef shakllarining hosil bo'lishida iqlim mintaqalari va tabiat zonalarining ta'siri va xususiyatlari.
M12	Geomorfologik tadqiqot uslublari Geomorfologik tadqiqot turlari va bosqichlari. Mayda (1:1000000), o'rta (1:200 000 – 1:1000 000) va yirik (1:200 000 dan yirik) masshtabli geomorfologik xaritalashuv ishleri. Tadqiqot bosqichlari: g'oyaning tarkib topishi, tayyorlov, dala, kameral va hisobot bosqichlari. Geomorfologik tadqiqot uslublari. Dialektik, morfometrik, paleogeomorfologik, morfodinamik, kompleks, morfoneotektonik, morfostruktura, aerokosmik uslublar, Tarixiy – genetik tamoil. Geomorfologik xaritalar, ksmalar va ularning shartli belgilari. Geomorfologik tadqiqotlarni olib borgan omillar, ularning asarlari tuzgan geomorfologik xaritalari. Geomorfologiya xaritalarida relyef shakllarning genetik tiplari, yoshi, genezisi, elementlarini tasvirlash uslublari, geomorfologiya va qurilish. Tabiatni muxofaza qilish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish muammolarini yechishda relyefni o'rganishning ahamiyati.
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: seminar (S) Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
A1	Yer paydo bo'lishi, yerning ichki tuzilishi va geosferalar. Geoxronologiya, yerning tarixiy taraqqiyot bosqichlarini o'rganib chiqish.
A2	Endogen jarayonlarga tegishli chizmalar chizish va ularga tasvif berish

A3	Litosfera plitalari tektonikasi, platforma va geosinklinalar, ularning paydo bo'lishi va rivojlanishi
A4	Tog' jinslari va mineralarning umumiy xususiyatlari. Sof-tug'ma mineralar.
A5	Zizilla, Magmatizm, Vulkanizm, Metomorfik jarayonlarini o'rganish.
A6	Cho'kindi tog' jinslari xosil bo'lishi va turlarini o'rganish.
A7	Nurash jarayonlari, yonbag'irlar va relyef.
A8	Shamolning geologik faoliyati natijasida hosil bo'lgan relyef shakllarini o'rganish
A9	Flyuvial jarayonlar va relyef shakllarini chizish va ularning tahlili.
A10	Karst jarayonlari va relyef shakllari
A11	Muzliklarning geologik ishi va relyef shakllarining tahlili
A12	Arid iqlimli o'lkalarining relyefi va uning tahlil qilish
A13	Dunyo okeani va dengizlarning geologik faoliyatini o'rganib chiqish.
A14	Geomorfologik xaritalar tuzish.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular
“Geomorfologiya” fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejası

	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	Yerning shakli, kattaligi va xarakati
2.	Geosferalar kesimini chizish
3.	Topografik xaritalardan foydalanib relyef turlarini va shakllarini aniqlash
4.	Tosferaning asosiy tektonik-strukturaviy elementlari, ularning rivojlanishi va joylashishi
5.	Mineralar tuzilishida umumiy tushuncha va ularning xalk xujaligida ishlatilishi
6.	Ekzogen va endogen jarayonlarga chizmalar chizish
7.	O'zbekistonning geologik xaritasini bo'yash
8.	Geomorfologik xaritalar, kesimlar. O'zbekistonning geomorfologik xaritasi
9.	O'zbekiston Respublikasi hududi relyefining genetik turlarini tavsiflash
10.	Nisbiy va mutlaq geoxronologiyani o'rganish metodlari
11.	Zizilla jarayonlari.
12.	Magmatizm jarayonlari.
13.	Vulkanizm jarayonlari.
14.	Metomorfik tog' jinslari.
15.	Cho'kindi tog' jinslari xosil bo'lishi va turlari.
16.	Nurash jarayonlari, yonbag'irlar va relyef.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirishi natijasida talaba;

Geologiya va geomorfologiya fanini Yerning shakli, kattaligi, tuzilishi, tarkibi, harakati, rivojlanish bosqichlari, geologik jarayonlar haqidagi ma'lumotlar va ularni Yer relyefining hosil bo'lishidagi o'rni, Yerning relyefi, relyef elementlari, shakllari va turlari, relyef turlarining yer yuzasida taqsimlanishi, o'ziga xosligi va ularni turli geografik tadqiqotlarni bajarishda hisobga olish, litosfera va unda sodir bo'ladigan endogen geologik jarayonlar, ularni relyef hosil qilishdagi ahamiyatini o'rganish. Shuningdek, atmosfera, gidrosfera va ularning ta'sirida rivojlanadigan ekzogen geologik jarayonlar, ekzogen geologik jarayonlarning yer yuzasida turli xil relyef shakllari, turlari va yotqizqlar hosil qiluvchi faoliyatlar, rivojlanish qonuniyatlarini, yer yuzida tarqalishi va ularni geodezik, geologik ishlarni bajarishda hisobga olish, geologik, geomorfologik qidiruv va tadqiqot ishlarning turlari, mazmuni va hajmini tahlil etish kabildarni **tasavvur va bilimga ega bo'lishi**:

Talaba relyef va uni xosil qiluvchi omillarni, relyef tiplari va shakllarning xosil bo'lish (rivojlanish) qonuniyatlarini, geoxronologik jadvalni, eonlar, eralar va davrlarni bilishi kerak;

- endogen va ekzogen kuchlar hamda ular hosil qilgan relyef shakllarini, tog' jinslari va mineralarning turlarini, ularning genezisi, tarkibi, strukturalari va boshqa xususiyatlarini, planetar relyef shakllarini ajrata olish **ko'nikmalariga ega bo'lishi**:

• Talaba tektonik harakatlar va ularning turlarini, geologik va geomorfologik tadqiqot usullarini qo'llay olish, geologik va geomorfologik xaritalarni tahlil qilish va xulosalar chiqarish **malakalariga ega bo'lishi**.

4.	bo'lishi kerak. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • muammoli ta'lim texnologiyasini qo'llash; • kompyuterli ta'lim va o'qitishning boshqa texnik vositalarini tatbiq etish; • talabalar mustaqil fikrlashga va o'z fikrini yekin bayon etishga o'rgatish; • o'qitishning noan'anaviy modellari qo'llashi; • interfaol keys-stadlar; • "Aqliy hujum" metodidan foydalanish; • "Klaster" metodidan foydalanish; • taqdimotlarni qilish.
5.	VII. Kreditni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limga berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish Asosiy adabiyotlar: 1. Жүүлєв А.Х., Чиниқулов Х. Умумий геология.-Т.: 2005. 2. Жулиєв А., Соғтов А., Юсупов Р. Геология асослари.-Т.: 2001. 3. Леонтьєв О.К., Рычагов Г.И. Общая геоморфология.-М.: 1986. 4. Шорахмєдов Ш.Ш. Умумий ва тарихий геология.-Т.: 1985. 5. Маматқулов М., Нигматов А., Юсупов Р. Геоморфология. О'quv qo'llanma.-Т.: 2006. 6. Абдуғаниев И., Абдурахмонов А., Абдуғаниев О. Умумий геоморфология. -Фаргона, 2006 Qo'shimcha adabiyotlar: 7. Алисон А., Пальмер Д. Геология. -М.: 1988. 8. Гаурилов В.Н. Общая и историческая геология. -М.: 1989. 9. Костенко Н.П. Геоморфология. -М.: 2002. 10. Соғтов А., Юсупов Р. ва б. Геоморфологиядан тест топирислари. -Т.: 1998. 11. Уотсон Ж. Геология и человек. -Л.: 1986. 12. Юсупов Р., Жулиєв А., Соғтов А. Геоморфология асослари. -Т.: 1997. 13. Якушко О.Ф. Основы геоморфологии. -Минск, 1986. 14. Шорахмєдов Ш.Ш., Қодиров Умумий ва тарихий геологиядан лаборатория машгулотлари учун қўллама.-Т.:1988. 15. Wilhelm H. Geomorphologie in stichworten. Stuttgart. «Gebrueder Borntraeger» 2004. 16. Нигматов А.Н. Юсупов Р. Табиий географик комплекслар ва экотон жараёнлар. -Т.: Турон иқбол, 2006. 17. Геология ва геоморфология асослари" фани бўйича тайёрланган ўқув услубий Аxborot manbalarini 18. www.Ziyo.net 19. www.geogr.msu.ru/GijSiterdepts/geom.html 20. www.MGPU.ru/materials/GEOGRAPH/geologias/osngeomorfologi. 7. Fan dasturi Sh. Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan. 8. Fan/modul uchun mas'ullar: Jurakulov X.A. - SamDU, "Gidrometeorologiya" kafedrasi dotsent, g.f.n. 9. Taqirizchilar: X. Nazirjon - SamDU, "Geografiya va tabiiy resurslar" kafedrasi dotsenti, g.f.n. (tashqi) B. Raximov - SamDU, "Geologiya va gidrometeorologiya" kafedrasi professor, t.f.n. (ichki) Universitetning 2024-yil 16-avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi: Rais - Xaydarov S.A. Kafedra mudiri: Fakultet dekani: Sh. Rashidov nomidagi SamDU O'quv ishlar bo'yicha 1-prorektor.

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Geografiya va ekologiya fakulteti "Gidrometeorologiya" kafedrasi prof. X. Jurakulov tomonidan 60530200 - Geografiya ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabarlari uchun "Geologiya va geomorfologiya asoslari" fanidan fan sillabusiga

TAQRIZ

"Mazkur fan sillabusi 2024 yil tasdiqlangan "Geologiya va geomorfologiya asoslari" fanidan tuzilgan namunaviy fan dasturi asosida tayyorlangan. Ushbu sillabus o'quv jarayonida geografiyaga doir bilimlarni umumlashtirish, mazkur faning dolzarb muammolarini aniqlash va ularni hal etish yo'llari bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan. Shuningdek, fan sillabusida fan kodi, o'rtaladigan semestri, mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar, mustaqil ta'lim topshiriqlari va unga ajratiladigan ballar, talaba to'plashi lozim bo'lgan kredit miqdori, baholash shakli, fani o'qitish tili, fanning maqsadi, o'zlashtirish uchun boshlang'ich bilimlar, ta'lim natijalari bevosita bilimlar jihatidan va ko'nikmalar jihatidan berilgan. Bundan tashqari talaba uchun sillabusda mashg'ulotlar shakli, xususan ma'ruza bo'linida olingan nazariy bilimlar natijasida talabalar nimalarni bilishi hamda o'zlashtirilgan bilimlar natijasida nimaga eritishi berilgan. Sillabusda mustaqil ish ta'limni bajarish bo'yicha talablar, asosiy adabiyotlar va qo'shimcha adabiyotlar hamda sillabus yakunida talabalar bilimni nazorat qilish mezonini va tartibi va eng so'ngida esa fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot to'liq berilgan.

"Geologiya va geomorfologiya asoslari" fan sillabusi OTM uchun me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanib tegishli fan bo'yicha ta'lim-tarbiya jaryonini tashkil etish va o'rtaklashishga qo'yiladigan talablarga to'liq javob beradi.

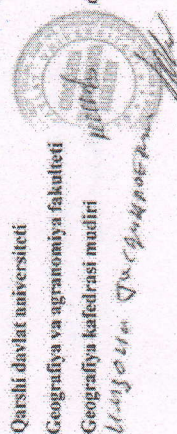
Yuqoridagilarni qayd etgan holda prof. X. Jurakulov tomonidan tuzilgan fan sillabusi belgilangan tartibga mos keladi va undan o'quv-jarayoniga foydalanish mumkin.

Qarshi davlat universiteti

Geografiya va agronomiya fakulteti

Geografiya kafedrasi mudiri

dots M. Nazarov

20/3

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Geografiya va ekologiya fakulteti "Gidrometeorologiya" kafedrası prof. X. Jurakulov tomonidan 60530200 – Geografiya ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabalari uchun "Geologiya va geomorfologiya asoslari" fanidan fan sillabusiga

TAQRIZ

Mazkur fan sillabusi 2024 yil tasdiqlangan "Geologiya va geomorfologiya asoslari" fanidan tuzilgan namunaviy fan dasturi asosida tayyorlangan. Ushbu sillabus o'quv jarayonida geografiyaga doir bilimlarni umumlashtirish, mazkur faning dolzarb muammolarini aniqlash va ularni hal etish yo'llari bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan. Shuningdek, fan sillabusida fan kodi, o'tiladigan semestri, mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar, mustaqil ta'lim topshiriqlari va unga ajratiladigan ballar, talaba to'plashi lozim bo'lgan kredit miqdori, baholash shakli, fanni o'qitish tili, fanning maqsadi, o'zlashtirish uchun boshlang'ich bilimlar, ta'lim natijalari bevosita bilimlar jihatidan va ko'nikmalar jihatidan berilgan. Bundan tashqari talaba uchun sillabusda mashg'ulotlar shakli, xususan ma'ruza bo'limida olingan nazariy bilimlar natijasida talabalar nimalarni bilishi hamda o'zlashtirilgan bilimlar natijasida nimaga erishishi berilgan. Sillabusda mustaqil ish ta'limni bajarish bo'yicha talabalar, asosiy adabiyotlar va qo'shimcha adabiyotlar hamda sillabus yakunida talabalar bilimni nazorat qilish mezonini tartibi va eng so'ngida esa fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot to'liq berilgan.

"Geologiya va geomorfologiya asoslari" fan sillabusi OTM uchun me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanib tegishli fan bo'yicha ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish va o'tkazilishiga qo'yiladigan talablarga to'liq javob beradi.

Yuqoridagilarni qayd etgan holda prof. X. Jurakulov tomonidan tuzilgan fan sillabusi belgilangan tartibga mos keladi va undan o'quv-jarayoniga foydalanish mumkin.

SamDU Gidrometeorologiya

kafedrası professori t.f.n.

B. Raxmanov